

NOVINKY z vědeckého života meziuniverzitních projektových týmů

Využití inovativních nástrojů pro udržitelné hospodaření v lesích

Na podzim roku 2017 jsme v konsorciu 16 partnerů z 9 evropských zemí začali řešit projekt **InnoForEST** (Smart Information, Governance and Business Innovations for Sustainable Supply and Payment Mechanisms for Forest Ecosystem Services), který je financován z programu Horizont 2020. Jde o prestižní a největší program na podporu vědy, výzkumu a inovací na evropské úrovni. Projekt se zabývá především využitím konceptu plateb za ekosystémové služby a dalších inovativních přístupů v lesním hospodaření.

Více informací o projektu již brzy na: innoforest.eu

Ekosystémové služby jsou přínosy, které lidé čerpají z přírody. Jedná se např. o zadržování vody v krajině, produkci dřeva nebo poskytování prostoru pro rekreaci. Platby za ekosystémové služby představují motivační ekonomický nástroj, jehož cílem je vlastníky a/nebo správce přírodních zdrojů podněcovat k dlouhodobě udržitelnému hospodaření a ochraně těchto ekosystémů (např. formou kompenzace ušlého zisku majitelům lesa při snížení intenzity těžby).

Jak posílit poskytování mimoprodukčních funkcí lesa?

Ambicí tříletého projektu je nastartovat proces transformace evropského lesnictví ve prospěch mimoprodukčních funkcí lesů (např. rekreace a/nebo podpory biodiverzity na úkor intenzivní těžby dřeva). Cílem je vymyslet nástroje, jež zajistí vlastníků lesů více příjmů plynoucích z ostatních (ne-tržních) ekosystémových služeb. Navržení a možné zavedení nástrojů je nutné diskutovat s klíčovými aktéry a koordinovat napříč sektorovými politikami. Roli hraje i dosavadní úroveň regulace sektoru lesnictví.

Dobrovolné platby za přírodě blízké lesy jako příklad alternativního financování

Úlohou našeho týmu bude v Česku a na Slovensku provést jednu ze šesti plánovaných případových studií. Analyzovat budeme schéma dobrovolných plateb, které využívá pozemkový spolek Čmelák na Liberecku. Díky němu je financován projekt „Nový prales“, kde dochází k přeměně smrkové monokultury na přírodě blízký les. Dalším předmětem zkoumání bude koncept tzv. uhlíkového lesnictví (carbon forestry), o jehož zavedení se uvažuje v lesích o rozloze stovek hektarů ve vlastnictví *Urbárskeho pozemkového spoločenstva Hybe* v Nízkých Tatrách. Jedná se o cílené využívání lesů pro zadržování uhlíku, za což jsou jeho vlastníci finančně kompenzováni. V rámci projektu proběhnou i terénní experimenty s vlastníky lesů.

Všechny případové studie, které v rámci projektu vzniknou, by měly sloužit jako příklady dobré praxe a poznatky by se měly dále pilotně aplikovat v ostatních zemích zapojených do projektu.

Jiří Louda

Celoevropský projekt COST věnující se povodním

LETEM SVĚTEM

Od konce roku 2017 se doc. Ing. Lenka Slavíková, Ph.D. stala volenou předsedkyní nového projektu COST s názvem **LAND4FLOOD: Natural Flood Retention on Private Land**. Projekty COST spadají pod excelentní evropský výzkum Horizon 2020, ale zaměřují se především na vytváření sítě kontaktů a vztahů. Z každé evropské země mohou být do projektu nominováni až čtyři zástupci.

Tématem projektu LAND4FLOOD je problematika realizace přírodě blízkých retenčních opatření v území, které je „zatíženo“ komplikovanými majetkovými vztahy. V průběhu řešení vznikají společné mezinárodní publikace, jsou financovány krátkodobé výzkumné stáže i účast mladých vědců na mezinárodních konferencích. Ve dnech 19.–22. června 2018 se uskuteční již třetí setkání všech zástupců v lotyšské Rize. Všechny informace jsou průběžně zveřejňovány na webové stránce projektu: land4flood.eu.

Lenka Slavíková

Demografie, odpady a obce?

Rok 2018 je posledním rokem řešení projektu pro Grantovou agenturu České republiky s názvem **Vliv demografického vývoje a vytěšňovacího efektu na poplatkovou politiku obcí v odpadovém hospodářství**. Soustředíme se na hodnocení dopadu socio-demografických změn (např. stárnutí obyvatelstva, klesající průměrná velikost domácností, nebo regionální rozdíly v úrovni vzdělání) na odpadové hospodářství a zejména na poplatkovou politiku měst a obcí v České republice.

První výsledky naznačují, že na rozdíl od jiných států Evropské unie není vliv demografických změn na odpadové hospodářství v ČR tak silný. Současně je zřejmé, že existují významné regionální odlišnosti (např. periferní regiony vs. centra). Znalost regionálních aspektů odpadového hospodářství je přitom klíčovým předpokladem pro tvorbu účinné adaptační politiky měst a obcí na úbytek, nárůst nebo stárnutí populace. Ta se přitom musí soustředit nejen na reformulaci vztahu „domácnost-obec“, ale i na přehodnocení politiky obcí, které v souladu s konceptem oběhového hospodářství (*‘circular economy’*) motivují domácnosti k předcházení vzniku odpadu, k opakovanému používání a k třídění.

Klíčovým výstupem projektu bude návrh funkční konstrukce plateb za komunální odpad, která nenutí obce dotovat obecní systémy nakládání s odpady a motivuje k nižší produkci komunálního odpadu. V prostředí probíhajících demografických změn však bude důraz kladen rovněž na to, aby platby za komunální odpad odrážely socio-demografický profil obyvatelstva a jeho sociální situaci.

Jan Slavík

SMART

Zahajujeme řešení projektu *Smart City – Smart Region – Smart Community* týkající se odpadového hospodářství, energetiky, zelené a modré infrastruktury a zranitelnosti měst.

BIDELIN¹

V Drážďanech jsme zorganizovali další ročník česko-německého studentského kurzu zaměřeného na *Hodnoty ekosystémových služeb, biodiverzity a zeleno-modré infrastruktury ve městech*.

ZAKÁZKA

Optimalizujeme sběr bioodpadu v Ústí nad Labem ve spolupráci s Katedrou geografie a magistrátem za využití GIS tak, aby odpovídal potřebám domácností, města a následného využití bioodpadu v kompostárně.

ČLÁNEK

J. Macháč a J. Brabec publikovali článek o (ne)přiměřených nákladech spojených se zaváděním Rámcové směrnice vodní politiky v prestižním mezinárodním časopise *Water Resources Management*. Více na www.ieep.cz.

¹ Hodnoty ekosystémových služeb, biodiverzity a zeleno-modré infrastruktury ve městech na příkladu Drážďan, Liberce a Děčína, reg. č. 100282320

KALENDÁŘ AKCÍ

Účetnictví a reporting udržitelného rozvoje v Brně

25.–26. 4. 2018

L. Dubová a L. Zemková vystoupí na konferenci Účetnictví a reporting udržitelného rozvoje v Brně spolupořádané MŽP ČR. Ing. Zemková představí hodnocení lokálních dopadů obnovitelných zdrojů energie pomocí nástroje RegioIAF a Ing. Dubová seznámí posluchače s ekonomickým hodnocením zelené a modré infrastruktury v městském prostředí jako nástrojem pro podporu její realizace. Bližší informace na stránkách www.tretiruka.cz.

XVIII. Mezinárodní vědecká konference v Ústí n. L.

27.–28. 6. 2018

Ve spolupráci s Katedrou regionálního rozvoje a veřejné správy a Katedrou geografie UJEP pořádáme mezinárodní vědeckou konferenci s názvem *Social and Economic Development & Regional Policy – Adaptation of Post-Industrial Society to Global Changes*. Bližší informace najdete na: seder.ujep.cz.

Třetí COST Action LAND4FLOOD Management Committee workshop v Rize

19.–21. 6. 2018

E-academia

E-mail: office@e-academia.eu
www.e-academia.eu

IREAS

Institut pro strukturální politiku, o. p. s.
Kanceláře: Štěpánská 16, 110 00 Praha 1
E-mail: ireas@ireas.cz
www.ireas.cz

IEEP

Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku
Fakulta sociálně ekonomická
Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Moskevská 54, 400 96 Ústí nad Labem
E-mail: ieep@ieep.cz
www.ieep.cz